

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. **ПКУ** – Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
2. **Закон 533** - Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 р. № 533-IX.

За порушення податкового законодавства штрафні санкції не застосовуються

П. 52¹ підрозділ 10 розд ХХ «Перехідні положення» ПКУ

За порушення податкового законодавства, **вчинені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року**, штрафні санкції не застосовуються, крім санкцій за:

- порушення вимог до договорів довгострокового страхування життя чи договорів страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема страхування додаткової пенсії;
- відчуження майна, що перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу;
- порушення правил обліку, виробництва та обігу пального або спирту етилового на акцизних складах, що застосовуються на загальних підставах;
- порушення нарахування, декларування та сплати податку на додану вартість, акцизного податку, рентної плати.

Протягом періоду з **1 березня по 31 травня 2020 року** платникам податків не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню.

Податкова відповідальність визначена у ч. 2 ст. 111 ПКУ у вигляді фінансових санкцій (штрафів) та/або пені.

Штраф (фінансова санкція, штрафна санкція) – плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, яка справляється з платника податку у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства (а також іншого законодавства), контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, за правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Пеня – сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством терміни.

Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб — платників податків:

Неподання або порушення порядку подання платником податків інформації для формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб — платників податків	п.119.1 ПКУ	Фізичні особи — платники податків	85 грн.	170 грн.
Неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності (ф. № 1ДФ)	п.119.2 ПКУ	Податкові агенти	510 грн.	1020 грн.
Оформлення документів, які містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків без зазначення податкового номера платника податків, або з використанням недостовірного номера	п.119.3 ПКУ	Податкові агенти		170 грн.

Виявлення платником податків факту заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів:

Виправлення помилок шляхом подання уточнюючого розрахунку	п. 50.1 ПКУ	Платники податків	3% від суми недоплати*
Виправлення помилки шляхом відображення суми недоплати у складі декларації з відповідного податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання			5% від суми недоплати*

Порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою — підприємцем:

Несплата (неперерахування) фізичною особою – платником єдиного податку авансових внесків з єдиного податку в порядку та в строки, визначені ПКУ	п. 122.1 ПКУ	Фізична особа – платник єдиного податку 1 або 2 групи	50% від ставки єдиного податку
---	--------------	---	--------------------------------

Неподання (несвоєчасне подання) податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до неї:

Неподання (крім випадків, якщо податкова декларація не подається відповідно до п. 49.2 ПКУ) або несвоєчасне подання платником податкових декларацій (розрахунків), іншої звітності, обов'язок подання якої до контролюючих органів передбачено в ПКУ	п. 120.1 ПКУ	Платники податків	170 грн.	1020 грн.
--	--------------	-------------------	----------	-----------

**Порушення правил нарахування, утримання та сплати
(перерахування) податків у джерела виплати:**

Ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) податків до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків	п. 127.1 ПКУ	Платник податків, у тому числі податковий агент	25% від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету
			50% від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету (за повторне порушення протягом 1095 днів)
			75% від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету (за всі наступні повторні порушення протягом 1095 днів)

Порушення правил сплати (перерахування) податків

Несплата узгодженої суми грошового зобов'язання (крім випадків, передбачених у п. 126.2 ПКУ) протягом установлених строків	п. 126.1 ПКУ	Платник податків	10% від погашеної суми податкового боргу (у разі затримки до 30 к. дн.)
			20% від погашеної суми податкового боргу (у разі затримки більше 30 к. дн.)

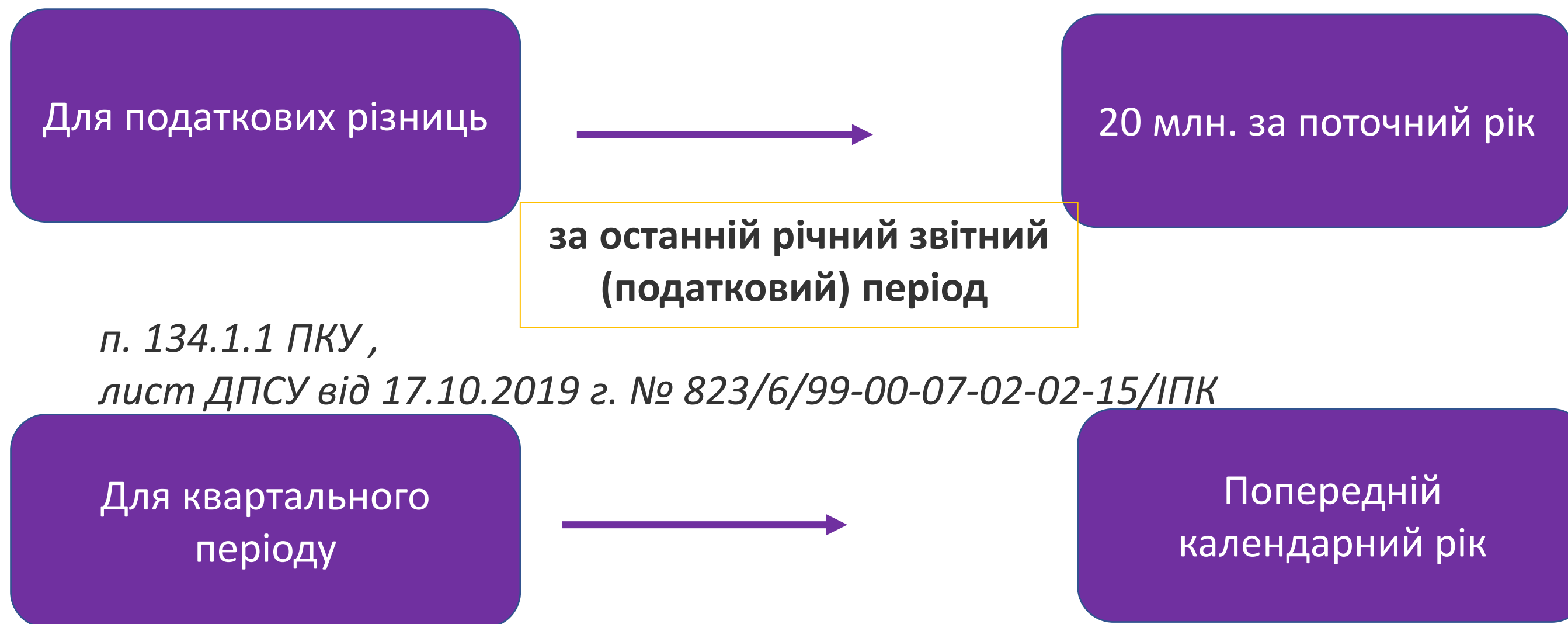
Рішення про незастосування податкових різниць

Рішення про **право незастосувати коригування** приймається **не більше одного разу** протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій (дохід <20 000 000)

Про прийняте рішення платник зазначає у податковій звітності з ПнП, що подається за перший рік в такій безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).

Як рахувати 20-ть мільйонів

А що, якщо...

В1 – п-во завжди було високодохідником, а вперше за 2019 рік < 20 млн.

В2 – п-во завжди було малодохідником, вперше за 9-ть місяців 2019 перевищило 20 млн.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

ЗІР. Підрубрика 102.12

Питання:

Чи має право платник податку, який за результатами попереднього (звітнього) року мав дохід, що перевищував 20 млн грн, та здійснював коригування фінансового результату до оподаткування, а за податковий (звітний) рік його дохід не перевищує 20 млн грн, прийняти рішення про незастосування коригування фінансового результату у річній податковій декларації з податку на прибуток підприємств?

Відповідь:

«...» Тобто платник податку, який за **результатами попереднього (звітнього) року** мав дохід, що перевищував 20 млн грн, та який подавав податкові декларації з податку на прибуток підприємств (далі – Декларація) за звітний квартал, півріччя, три квартали та здійснював коригування фінансового результату до оподаткування за ці періоди, у разі не перевищення за результатами року граничної межі обсягу доходів (20 млн грн) **має право задекларувати в річній Декларації рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування та відповідно не визначати податкові різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років) за такий податковий (звітний) рік.**

Уточнюючі декларації при цьому за 1 квартал, півріччя та три квартали подавати не потрібно.

ВЕЛИКИЙ
КВАРТАЛЬНИЙ СЕМІНАР

ІПК ДФСУ від 25.01.2019 р. №278/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

«...» Отже, згідно з діючими нормами Кодексу, платник має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі податкові різниці **не більше одного разу протягом безперервної сукупності років, в кожному з яких його розмір доходу не перевищував вказані двадцять мільйонів гривень.**

Таким чином, з 2017 року платником втрачено право на незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на податкові різниці. При цьому, якщо за 2018 рік дохід не буде перевищувати двадцять мільйонів гривень, **платник може вдруге скористуватись таким правом на незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років) згідно діючих норм Податкового кодексу.**

ПЕРЕХІДНІ ОПЕРАЦІЇ

Шість можливих варіантів

1

ЗСО – ССО

Гроші – реалізація
(п.292.3 ПКУ)

2

ССО – ЗСО

Гроші – реалізація
Спецнорми не передбачено

5

ЗСО – ЗСО

Малодохідник – високодохідник
(п.137.5, 134.1 ПКУ)

3

ЗСО – ССО

Реалізація – гроші
(пп.6 п. 292.11 ПКУ)

4

ССО – ЗСО

Реалізація – гроші
(пп.140.5.12 ПКУ)

6

ЗСО – ЗСО

Високодохідник – малодохідник
(п.137.5, 134.1 ПКУ)

Ряд. 3.1.1 додатка РІ

Сума перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, над 50 відсотками суми фінансового результату до оподаткування, фінансових витрат та суми амортизаційних відрахувань за даними фінансової звітності звітного податкового періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів (п. 140.2 ПКУ)

Різниця застосовується за двох умов:

1. є боргові зобов'язання (кредит, позика тощо) **від пов'язаних осіб – нерезидентів** (визначення див. у пп. 14.1.159 ПКУ)

2. **розмір цих зобов'язань більше** власного капіталу **в 3,5 рази** (для фінустанов і лізингових компаній – у 10 разів)

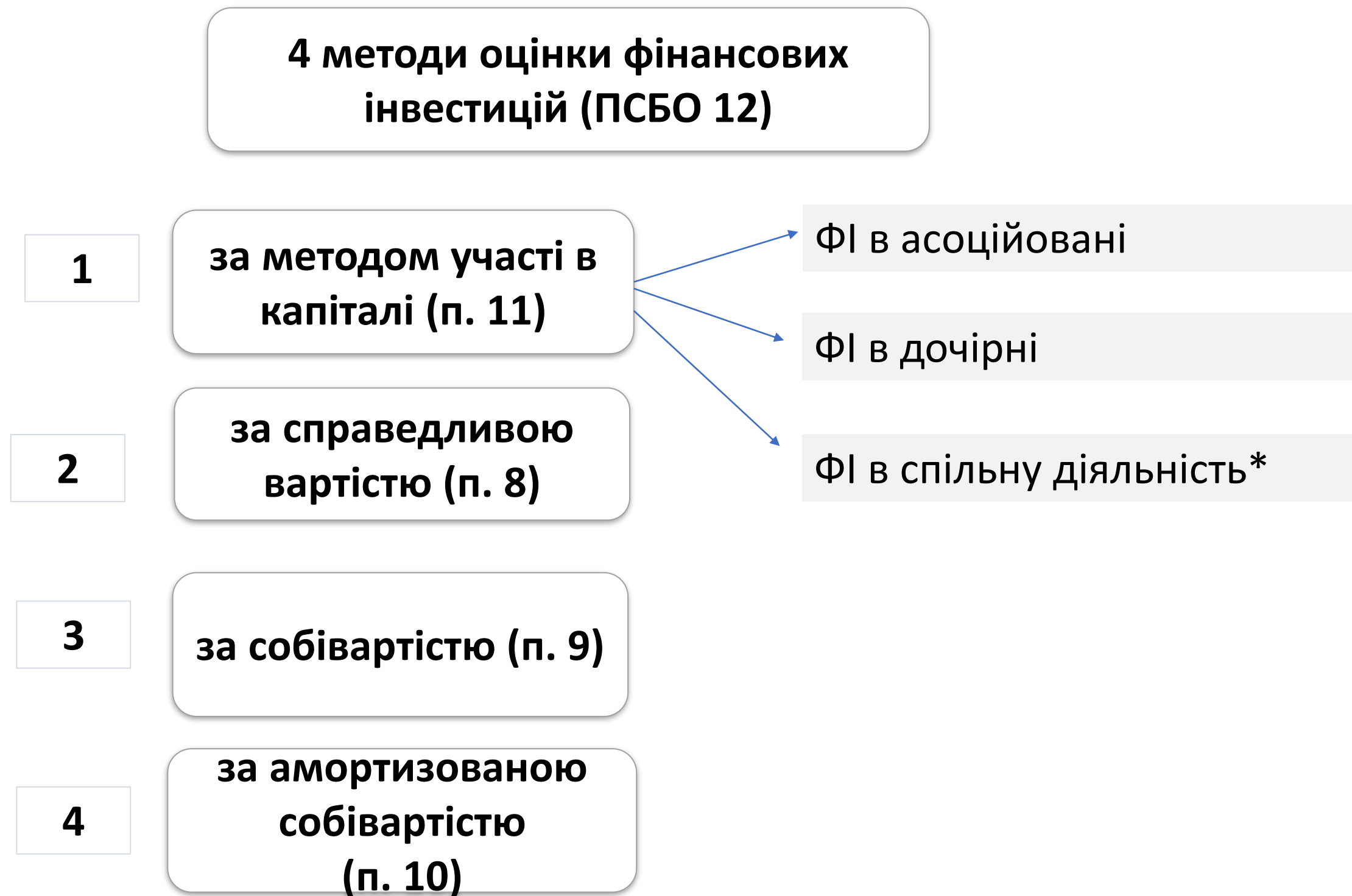
$$\text{Перев.} = \text{Вфін} - (\text{ФР} + \text{Вфін} + \text{Ав}) / 2$$

95% перевищення зменшить фінрез до оподаткування у наступних періодах

сума з рядка 3.1.1 додатка РІ за звітний рік, щорічно зменшена на 5%, враховуватиметься в зменшення фінансового результату в рядку 3.2.1 додатка РІ подальших років до повного погашення (п. 140.3 ПКУ). Тобто 95% від цієї «суми відсотків, що не зіграла» необхідно перенести в рядок 3.2.1 додатка РІ. Але за умови, що «впишеться» в обмеження з п. 140.2 ПКУ.

Як працює «тонка капіталізація»

ВЕЛИКИЙ
КВАРТАЛЬНИЙ СЕМІНАР

Метод участі в капіталі
БУХОБЛІК

На дату балансу відображаються за вартістю, що визначена з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування

НЕ ВРАХОВУЮТЬСЯ *зміни капіталу, що є результатом операцій між інвестором і об'єктом інвестування.*

Використовуються фінансові звіти дочірніх, спільних та асоційованих підприємств, які складені на ту ж звітну дату, що і звіти інвестора.

Якщо об'єкт інвестиції збитковий – зменшуємо до нуля. А далі обліковуємо на позабалансі

ПРИКЛАД: МЕТОД УЧАСТІ В КАПІТАЛІ (УМОВА)

ТОВ «А» володіє 40% частки у статутному капіталі ТОВ «Б», що становить 1 000 000 грн. Частка інвестора у статутному капіталі об'єкта інвестування перевищує 20%, а отже, облік такої інвестиції ведуть із застосуванням методу участі в капіталі.

За 4 квартал 2019 року загальна величина власного капіталу ТОВ «Б» збільшилася на 120 000 грн, зокрема за рахунок збільшення чистого прибутку (без урахування нарахованих дивідендів) на 120 000 грн.

У 4 кварталі прибуток від реалізації продукції ТОВ «Б» інвестору (ТОВ «А») становив 20 000 грн. Станом на 31.12.2019 р. зазначена продукція перебуває на складі ТОВ «А».

Зборами учасників ТОВ «Б» прийнято рішення виплатити дивіденди засновникам за підсумками роботи за 2019 рік у розмірі 50 000 грн.

ПРИКЛАД: МЕТОД УЧАСТІ В КАПІТАЛІ (РОЗВ'ЯЗОК)

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Відображено збільшення балансової вартості фінінвестицій за рахунок чистого прибутку (120 000 – 20 000) x 40%	141	721	40 000
2	Відображено зменшення балансової вартості фінінвестицій на дату нарахування дивідендів (50 000 грн x 40%)	373	141	20 000

14 «Фінінвестиція»

1 000 000	
<u>40 000</u>	20 000
1 020 000	

Метод участі в капіталі
ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК

малодохідники

• **Немає податкових різниць**

високодохідники

• **Зменшувальна різниця**

Дт 14 — Кт 72

Ряд. 3.2.2.1 додаток РІ (пп. 140.4.1 ПКУ)

• **Збільшувальна різниця**

Дт 96 — Кт 14

Ряд. 3.1.5 додаток РІ (пп. 140.5.3 ПКУ)

ДОПОМОГА «НЕ НЕПРИБУТКІВЦЯМ»

Ряд. 3.1.10 - 140.5.10 на повну суму

на суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та платникам податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до [пункту 44](#) підрозділу 4 розділу ХХ "Перехідні положення" цього Кодексу, крім безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг), перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг, для яких застосовується положення підпункту 140.5.9 цього пункту;

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ НЕЦІЛЬОВОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

Нараховано у 2020 році: 100 000,00 грн.

Оподаткування:

$(100\ 000,00 - 2\ 940,00) * 18\% = 17\ 470,80$ (ПДФО)

$(100\ 000,00 - 2\ 940,00) * 1,5\% = 1\ 455,90$ (військ. Збір)

ЄСВ – 0 грн.

На руки: 81 073,30 грн $(100\ 000,00 - 17\ 470,80 - 1\ 455,90)$

Разом податків: **18 926,70 грн.**

Економія ПНП: **18 000,00 грн.**

Різниця між податками: **926,70 грн. (1,14% від суми на руки)**

Звітність (форма №1ДФ), ознака доходу:

- неоподатковувана «169» – **2 940,00 грн.**
- оподатковувана «126» – **97 060,00 грн.**

ШТРАФИ ТА ПЕНІ

суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів на користь осіб, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до п. 44 підрозд. 4 розд. ХХ «Перехідні положення» цього Кодексу

Пп.140.5.11 ПКУ

Дт 948 Кт 685 ряд.3.1.11 дод.РІ

Штрафи на користь **фізосіб-єдиноподатників** вимагають рахувати різниці (*лист Мінфіну від 10.04.2017 р. №11210-09-10/9617, лист ДФСУ від 18.04.2017 р. №9772/7/99-99-15-02-02-17*)

Штрафи на користь фізосіб-підприємців, що сплачують ПДФО, коригування не потребують

Відшкодування збитків не є штрафною санкцією (неустойкою), відповідно коригування не потребує

(лист ДФСУ від 09.10.2017 р. №2180/6/99-99-15-02-02-15/ІПК)

ВЕЛИКИЙ
КВАРТАЛЬНИЙ СЕМІНАР

ІПК ДФС від 08.11.2018 р. № 4738/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

- Отже, у разі виплати нерезиденту доходів із джерелом їх походження з України у вигляді неустойки (штрафів, пені) такі доходи підлягають оподаткуванню відповідно до положень п. 141.4 ПКУ незалежно від способу виплати такого доходу, у тому числі шляхом зарахування згідно з договором уступки вимоги зобов'язання, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів.
- Таким чином, у разі якщо нерезидент сплачує податок з сум нарахованих на його користь штрафів, пені, неустойки, то різниця на суму нарахованих на користь нерезидента таких штрафів, пені, неустойки для збільшення фінансового результату до оподаткування відповідно до пп. 140.5.11 ПКУ у платника податку – резидента не виникає.